

VIJESTI

51/1
GODINA XLI
ZAGREB, LIPANJ 2014.

HRVATSKOGA GEOLOŠKOG DRUŠTVA

VANDA KOCHANSKY-DEVIDÉ – ŽENA KOJA JE MIJENJALA SVIJET
USUSRET MEĐUNARODNOM SKUPU POVODOM STOTE OBLJETNICE ROĐENJA AKADEMKINJE
VANDE KOCHANSKY-DEVIDÉ

Jasenka Sremac, Morana Hernitz Kučenjak i Marija Bošnjak Makovec

Žene su u geologiji zastupljene od njenih ranih početaka, ali je o njihovom znanstvenom doprinosu ostalo malo pisanih tragova. Njihova se uloga u svim prirodnim znanostima znatno povećala tijekom 19. stoljeća pa o znanstvenicama od tada nalazimo više podataka. Kako bi se ohrabrilo žene u odabiru geoznanstvenih zanimanja, u San Franciscu je 1977. osnovana Udruga geoznanstvenica (Association for Women Geoscientists).

Na teritoriju nekadašnje Jugoslavije nekoliko se izuzetnih žena posvetilo geološkoj znanosti. Među njima je i prva žena redovita članica Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti, geologinja koja je bila poznata u svim sastavnicama nekadašnje države, a osobito je dobru suradnju ostvarila sa Slovenijom, profesorica Vanda Kochansky-Devidé.

Samozatajna, ali široko prirodoslovno obrazovana, radišna i izvrsna nastavnica, ostavila je pečat i izvan geološke struke. Kad je jedna hrvatska tiskovina povodom Dana žena 2010. godine objavila članak pod naslovom: "Heroine koje su promijenile život žena: Zbog njih je Hrvatska danas sretnija", na popisu 20 žena koje su najviše utjecale na položaj žena u Hrvatskoj našla se i naša profesorica.

Vanda Kochansky-Devidé rođena je 10. travnja 1915. u Zagrebu, od majke Slovenke i oca Hrvata s poljsko-češkim pretcima. U Zagrebu je završila i školovanje, te je 1938. godine diplomirala biološku grupu predmeta na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Nakon završenog studija zaposlila se u Geološko-paleontološkom zavodu. Bila je izvrsna predavačica, koja je svoje veliko prirodoslovno znanje elokventnošću i izuzetnim darom crtanja znala približiti studentima, pa je mnoge generacije pamte i smatraju svojim uzorom. U Hrvatskoj je prva razvijala novu paleontološku disciplinu – mikropaleontologiju, a najviše se bavila istraživanjima mikrofosila iz različitih geoloških razdoblja, te makrofosilima neogena.

Objavila je stotinjak znanstvenih radova te više od stotinu stručno-popularnih radova i recenzija, kao i dva paleontološka udžbenika. Opisala je mnogobrojne nove fosilne taksone, a domaći i strani znanstvenici nazvali su po njoj niz izumrlih vrsta. Njezinom je zaslugom u Hrvatskoj prikupljena i objavljena prva geološka bibliografija. Bila je urednica više znanstvenih časopisa, članica mnogih strukovnih udruga, a aktivno se uključila i u zaštitu geobaštine. Godine 1973. izabrana je, kao prva žena u tadašnjoj Jugoslaviji, za redovitu članicu Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti. Za svoj znanstveni i stručni rad nagrađena je nizom nagrada.

Suradivala je s geolozima iz svih republika nekadašnje države, i s mnogim znanstvenicima širom svijeta, od Amerike do Japana. Osobito je plodnu suradnju ostvarila s kolegom s Ljubljanskog fakulteta, profesorom Antonom Ramovšom. Samostalno ili u koautorstvu objavila je 30 znanstvenih radova i kongresnih priopćenja vezanih za geologiju i paleontologiju Slovenije, te nekoliko paleontoloških studija za potrebe Geološkog zavoda Slovenije. Zbog

velikih zasluga za geologiju Slovenije dobila je, zajedno s prof. Ramovšom, nagradu Sklad »Boris Kidrič« (1966), a godine 1975. postala je dopisnom članicom Slovenske akademije znanosti in umetnosti. Premda je cijeloga života bila krhka zdravlja, njezina nas je iznenadna smrt ipak sve zatekla nespremne. Umrula je u Zagrebu 26. veljače 1990., a njezini prijatelji i učenici iskazali su joj počast na ispraćaju i komemoraciji koja je održana na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu u Zagrebu. Spomen velikoj znanstvenici objavila je i slovenska Geologija. Sljedeće godine navršit će se stota godina rođenja akademkinje Vande Kochansky-Devidé. Ponosni smo na njezin doprinos hrvatskoj prirodoslovnoj znanosti i želimo taj događaj obilježiti aktivnostima u kojima je ona sudjelovala cijelog svog radnog vijeka – znanstvenim i stručnim predavanjima, ekskurzijom i prigodnom izložbom. Odsjek za paleontologiju HGD-a, Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Hrvatsko geološko društvo, Hrvatski geološki institut, Hrvatski prirodoslovni muzej, INA – Industrija nafte d.d., Prirodoslovno-matematički fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Geološki odsjek Prirodoslovno-matematičkog fakulteta i Zavod za paleontologiju i geologiju kvartara HAZU organiziraju znanstveni skup povodom 100. obljetnice rođenja i 25. obljetnice smrti akademkinje Vande Kochansky-Devidé. Skup će se održati u Zagrebu u travnju 2015. godine, a sastojat će se od predavanja, izložbe i ekskurzije na miocenske terene u okolici Zagreba koje je istraživala akademkinja Vanda Kochansky-Devidé.

Najveću počast profesorici Vandi Kochansky-Devidé odat ćemo kroz istraživanja koja se nastavljaju na njenim temeljima. Stoga sa zadovoljstvom pozivamo geologe iz cijele regije da svojom nazočnošću na skupu i prikazom svojih rezultata odaju počast sjećanju na ovu veliku znanstvenicu.

Naša poslovna izvrsnost rezultat je energije naših ljudi.

Od istraživanja i proizvodnje, preko prerade pa sve do maloprodajne djelatnosti, naša najjača snaga su ljudi. Zahvaljavajući njihovoj energiji INA je već pola stoljeća lider u svim segmentima poslovanja. Zato je svaki poslovni uspjeh naše kompanije prvenstveno uspjeh naših zaposlenika.

INA - vi ste naša energija.

INA

www.ina.hr

